

Nazwa grupy zajęć: Grupa zajęć ze specjalności PILOTAŻ I ORGANIZACJA IMPREZ TURYSTYCZNYCH		ECTS: 28
Wydział: Wydział Wychowania Fizycznego		Kierunek: turystyka i rekreacja
Nazwa jednostki prowadzącej grupę zajęć: Zakład Teoretycznych Podstaw Turystyki		Rok: I,II ,III Semestr: 1-6
Forma studiów/ rodzaj studiów: Studia stacjonarne: 1 stopnia	Profil kształcenia: praktyczny	Status grupy zajęć: obowiązkowy
Język grupy zajęć: polski	Forma zajęć: Wykład/ćwiczenia	Wymiar zajęć stacjonarne 364 godziny
Koordynator grupy zajęć	Dr Danuta Żylak	Sposób realizacji: Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów
Wymagania wstępne	<p>Wiedza: Podstawy wiedzy szkoły średniej.</p> <p>Umiejętności: Umiejętność wyszukiwania i korzystania z dostępnej literatury przedmiotu, internetowych systemów wyszukiwania</p> <p>Kompetencje społeczne: Świadomość zdobywania również samodzielnie wiedzy ekonomicznej.</p>	
Cele grupy zajęć	Celem jest zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi pilotażu imprez turystycznych oraz zdobycie praktycznych umiejętności prowadzenia wycieczek turystycznych. Zakres tematyczny modułu obejmuje zagadnienia: geografii regionalnej świata, geografii i historii Śląska, dziedzictwa kulturowego, prawa w obsłudze ruchu turystycznego, bezpieczeństwa i higieny w turystyce, metod ochrony przed ryzykiem w turystycznej aktywności człowieka, podstaw etykiety, dobrych manier i savoir-vivre'u w turystyce, jak również psychologicznych i socjologicznych aspektów pilotażu wraz z organizacją i przeprowadzeniem wycieczki turystycznej.	

Lp.	Efekty uczenia się Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie Charakterystyk II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji *
W zakresie wiedzy			
W1	Zna podstawową terminologię z zakresu nauk o zdrowiu i kulturze fizycznej, nauk społecznych, przyrodniczych i humanistycznych w zakresie niezbędnym dla rozumienia zjawisk rekreacji i turystyki.	K_W01	P6S_WG
W2	Zna i rozumie podstawy prawa obsługi ruchu turystycznego. Rozumie i ocenia wpływ procesów globalizacji i integracji gospodarczej na trendy rozwoju usług sektora turystycznego. Zna zasady poprawnego zachowania się w biznesie turystycznym.	K_W19	P6S_WK
W3	Zna psychologiczne podstawy kształtowania zachowań człowieka w aktywności turystyczno-rekreacyjnej	K_W15	P6S_WK
W4	Zna i rozumie podstawowe pojęcia psychologiczne w odniesieniu do turystyki, klasyfikacje motywów aktywności turystycznej, typologię turystów. Posiada wiedzę w zakresie poprawnych obyczajów. Zna i rozumie relacje zachodzące między człowiekiem a środowiskiem biologicznym i społecznym oraz metody oceny atrakcyjności środowiska przyrodniczego i antropogenicznego dla turystyki i rekreacji.	K_W16	P6S_WG
W5	Zna zasady komunikowania się pilota wycieczki z grupą, wybrane	K_W24	P6S_WK

	techniki negocjacji oraz jest świadomy występowania konfliktów w grupie i sposobów ich rozwiązywania		
W6	Zna czynniki oraz tendencje i bariery rozwoju turystyki i rekreacji w kontekście bezpieczeństwa międzynarodowego.	K_W04	P6S_WK
W7	Zna zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	K_W11	P6S_WK
W8	Zna wartość dziedzictwa kulturowego i jego znaczenie dla kształtowania tożsamości społeczeństw. Zna podstawy dziedzictwa kulturowego Śląska i rozumie jego znaczenie dla tożsamości społecznej. Posiada podstawową wiedzę dotyczącą różnic w zachowaniu się innych kultur	K_W12	P6S_WK
W9	Na przykładzie dziedzictwa kulturowego zna efunkcje i dysfunkcje turystyki.	K_W18	P6S_WK
W10	Wie jak wykorzystać właściwie walory dziedzictwa kulturowego dla wzbogacenia podróży turystycznych. Zna walory krajoznawcze Śląska i umie je zaprezentować. Wie jak przedstawić turystom walory dziedzictwa kultury i sztuki oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę dla uatrakcyjnienia wyjazdów turystycznych	K_W23	P6S_WK
W11	Potrafi zdefiniować pojęcie ryzyka, zna jego rodzaje i podziały	K_W20	P6S_WK
W12	Zna podstawowe zasady ubezpieczeń społecznych oraz gospodarczych. Rozumie potrzebę ubezpieczania wybranych grup ryzyk, zwłaszcza dotyczących ochrony zdrowia podczas podróży turystycznej. Zna i rozumie podstawowe pojęcia charakteryzujące turystykę, klasyfikację zjawisk turystycznych i typologie turystów.	K_W17	P6S_WK
W13	Student zna produkty ubezpieczeniowe w zakresie ubezpieczeń turystycznych.	K_W21	P6S_WG
W14	Zna mapę świata w stopniu pozwalającym na swobodne operowanie podstawowymi nazwami miejsc i regionów. Posiada podstawową wiedzę z geografii, historii i turystyki, pozwalającą na tworzenie koncepcji potrzebnych do organizowania aktywności turystycznej na obszarze Śląska	K_W14	P6S_WG
W15	Posiada wiedzę na temat głównych problemów współczesnego świata	K_W04	P6S_WK
W zakresie umiejętności			
U1	Potrafi prowadzić działalność w zakresie turystyki i rekreacji zgodnie z aktualnymi przepisami prawa	K_U04	P6S_UW
U2	Posiada umiejętności identyfikowania motywów i barier uprawiania turystyki i rekreacji.	K_U09	P6S_UW
U3	Posiada podstawowe umiejętności związane z komunikacją interpersonalną pomagające w realizacji zadań zawodowych w wybranej specjalności pilota wycieczek : np.potrafi wybrać zakład ubezpieczeń oferujący dobrowolne produkty służące ochronie zdrowia podczas aktywności turystycznej; umie korzystać z literatury fachowej, samodzielnie wyszukuje informacje i materiały źródłowe i je analizuje.	K_U16	P6S_UO
U4	Posiada umiejętność postępowania w miejscu wypadku w stanach zagrożenia zdrowia i życia	K_U07	P6S_UW
U5	Potrafi prezentować własną opinię o pozytywnych i negatywnych zjawiskach w aktywności turystycznej i rekreacyjnej a także prezentować własną opinię na temat relacji między turystyką a dziedzictwem kulturowym jak i na temat aktualnych i minionych problemów świata., zwłaszcza prezentować własną opinię na różne tematy dotyczące problematyki związanej ze Śląskiem	K_U18	P6S_UW

U6	umie ocenić przydatność walorów dziedzictwa kulturowego dla potrzeb turystyki. Umie stosować zdobytą wiedzę podczas całego cyklu studiów, rozumie geograficzne i kulturowe uwarunkowania rozwoju turystyki	K_U10	P6S_UW
U7	Potrafi identyfikować ryzyka, dokonać ich analizy oraz wybrać metody zarządzania ryzykiem oraz zabezpieczenia ryzyka w procesie planowania, organizowania i przeprowadzania imprez turystycznych i rekreacyjnych stosownie do potrzeb uczestników w zgodzie z obowiązującymi normami w sytuacjach dnia codziennego.	K_UO3	P6S_UO
U8	Potrafi wybrać i ocenić najkorzystniejsze zabezpieczenie (ubezpieczenie) ryzyka dokonując krytycznej analizy ogólnych warunków ubezpieczenia. Umie identyfikować problemy zdrowotne, ekonomiczne i społeczne związane z uprawianiem turystyki i rekreacji. Posiada umiejętność zachowania się w sytuacjach biznesowych.	K_UO8	P6S_UW
U9	Umie wykorzystać walory turystyczne (przyrodnicze, antropogeniczne) dla stworzenia koncepcji wycieczki lub imprezy turystycznej .	K_U21	P6S_UW
U10	Potrafi komunikować się w zakresie turystyki i rekreacji wykorzystując w tym celu specyficzną (specjalistyczną) terminologię.	K_U17	P6S_UK
U11	Potrafi zaplanować i zorganizować oraz przeprowadzić zajęcia animacyjne z turystami dostosowane do posiadanych warunków oraz możliwości, potrzeb i zainteresowań uczestników wycieczki	K_U20	P6S_UO
W zakresie kompetencji społecznych			
K1	Stale uzupełnia swoje wiadomości związane z prawnymi aspektami pilotażu wycieczek, samodzielnie zdobywa wiedzę związaną z odwiedzanym regionem. Potrafi selekcjonować i krytycznie analizować pozyskiwane informacje, zwłaszcza medialne.	K_K13	P6S_KK
K2	Jest wrażliwy (empatyczny) zwłaszcza na problemy osób niepełnosprawnych i starszych. wykazuje szacunek wobec klientów i podwładnych, troszczy się o nich.	K_K06	P6S_KR
K3	Przejawia zaangażowanie w promocję ochrony przed ryzykiem w turystycznej aktywności. Posiada motywację do doskonalenia własnych kompetencji w zakresie zagadnień dotyczących programów społecznych i zdrowotnych. Uwzględnia kwestie etyczne dotyczące alokacji zasobów i wyznaczania priorytetów Jest świadomy swoich mocnych i słabych stron, ograniczeń we własnych kompetencjach i wie kiedy zwrócić się o pomoc ekspercką .	K_K12	P6S_KK
K4	Wykazuje dbałość o bezpieczeństwo osób uczestniczących w zajęciach rekreacyjnych i imprezach turystycznych.	K_K10	P6S_UO
K5	Podjmuje trafne decyzje o priorytetach wśród zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem w turystyce.	K_K11	P6S_KK
K6	Jest gotowy do samodzielnego zdobywania wiedzy i doskonalenia kompetencji .	K_K09	P6S_KK
K7	Posiada zdolność pracy w zespole i docenia znaczenie tej współpracy w realizacji postawionych zadań.	K_K08	P6S_UO
K8	Jest świadom znajomości poprawnego zachowania się. Jest zdolny przestrzegać obowiązujących norm prawnych,	K_K04	P6S_KK

	etycznych i wynikającego z nich poszanowania dla praw konsumenta usług oferowanych w gospodarce turystycznej.		
K9	posiada zdolność kierowania zespołem realizującym cele społeczne związane z organizacją turystyki i rekreacji w różnych grupach społecznych.	K_K07	P6S_UO

Stosowane metody dydaktyczne

Wykład: Wykład tradycyjny, wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych, wykład aktywny (wykorzystanie dyskusji, studiów przypadku).

Ćwiczenia: Ćwiczenia aktywne z wykorzystaniem studiów przypadków, burzy mózgów, praca multimedialna (prowadzący), praca w grupach, opracowanie projektów, analiza tekstów z wnioskowaniem i dyskusją.

Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów uczenia się uzyskanych przez studentów

Metody weryfikacji efektów kształcenia: np. pisemne prace zaliczeniowe, egzaminy, obserwacja studentów i ocena ich umiejętności praktycznych.

Kryteria oceny efektów kształcenia:

2,0 – student nie osiągnął wymaganych efektów kształcenia (punktacja poniżej 50 %)

3,0 – student osiągnął efekty kształcenia w stopniu dostatecznym (51 do 60 %)

3,5 – student osiągnął efekty kształcenia w stopniu dostatecznym plus (61 do 70 %)

4,0 – student osiągnął efekty kształcenia w stopniu dobrym (71 do 80 %)

4,5 – student osiągnął efekty kształcenia w stopniu dobrym plus (81 do 90 %)

5,0 – student osiągnął efekty kształcenia w stopniu bardzo dobrym (91 do 100 %)

Treści programowe grupy zajęć		Godziny ST/NST
1	<p>PSYCHOLOGICZNE I SOCJOLOGICZNE ASPEKTY PILOTAŻU</p> <p>Wykłady</p> <ol style="list-style-type: none"> Aktywność turystyczna i podróżowanie w kontekście głównych perspektyw psychologicznych Aktywność turystyczna w świetle teorii motywacji, potrzeb, typy motywów podróży Psychologia grupy turystycznej, wybrane procesy wewnątrzgrupowe, przywództwo, konflikty, negocjacje Wyznaczanie celów, zarządzanie czasem, diagnoza własnych umiejętności. Komunikacja interpersonalna, aktywne słuchanie, komunikacja werbalna i niewerbalna w aktywności rekreacyjno – turystycznej Trening kreatywności i twórczego myślenia <p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> Podstawowe kategorie socjologiczne występujące w analizie zjawisk społecznych: człowiek jako istota społeczna, członkostwo w grupie, socjologiczna koncepcja osobowości, instytucje i organizacje społeczne, naród i procesy narodotwórcze, rola kultury w życiu jednostki i społeczeństwa. Analiza i specyfika określonych rodzajów turystyki: Turystyka tęczowej flagi, Halal i Żydów, Dark Tourism. Charakterystyka turystyki w wybranych grupach społeczno – wiekowych: turystyka ludzi w starszym wieku i osób niepełnosprawnych. Kulturowe uwarunkowania turystyki: kultura masowa, różnorodność kulturowa, kultury uzależnione i niezależne od kontekstu. Analiza komponentów więzi społecznej w czasie trwania imprezy turystycznej. Typologia turystów, potrzeby i motywy wyjazdów, bariery uprawiania turystyki. Charakterystyka sylwetki pilota – kultura osobista i aparycja, predyspozycje osobowościowe. 	26/13
2.	<p>BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA W TURYSTYCE</p> <ol style="list-style-type: none"> Zagadnienia wstępne, terminologia. Zagrożenia naturalne (podziały i klasyfikacja). 	39/20

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Bezpieczeństwo międzynarodowe (regiony świata o różnym poziomie bezpieczeństwa). 4. Zarządzanie ryzykiem i kryzysem. 5. Model zarządzania ryzykiem. 6. Bezpieczeństwo i higiena wybranych form i rodzajów turystyki. 7. Działalność służb ratowniczych w Polsce (TOPR, GOPR, WOPR). 8. Terroryzm a turystyka. 9. Bezpieczeństwo w transporcie lotniczym. 10. Praktyczne aspekty bezpieczeństwa w podróży. 	
3.	<p>DZIEDZICTWO KULTUROWE</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie, tematyka i zakres przedmiotu; Literatura i źródła; 2. Zagadnienia terminologiczne; 3. Kultury, cywilizacje a dziedzictwo kulturowe; 4. Turystyka dziedzictwa; 5. Lista Światowego Dziedzictwa Kulturowego; 6. Wpływ Listy Światowego Dziedzictwa Kulturowego na rozwój turystyki; 7. Formy turystyki dziedzictwa; 8. Znaczenie muzeów dla dziedzictwa kulturowego i turystyki; 9. Dziedzictwo kulturowe a tożsamość; 10. Zarządzanie dziedzictwem kulturowym; 11. Dziedzictwo kulturowe – współczesne problemy, szanse i zagrożenia. 	26/13
4.	<p>UBEZPIECZENIA I PRAWO W TURYSTYCE</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Istota zagrożeń w turystyce i rekreacji. 2. Pojęcie ryzyka oraz jego obszarów na rynku turystycznym. 3. Podstawy zarządzania ryzykiem w kontekście procesu organizacji imprez turystycznych. 4. Ubezpieczenia – podstawowe pojęcia oraz podziały ubezpieczeń. 5. Prawne aspekty działalności ubezpieczeniowej w Polsce. 6. Prawne aspekty działalności ubezpieczeniowej na rynku turystycznym w Polsce. 7. Zasady analizy ryzyka oraz pojęcie ryzyka w działalności człowieka. 8. Produkty ubezpieczeniowe w turystyce 9. Analiza ogólnych warunków ubezpieczeń oraz produktów wybranych zakładów ubezpieczeń związanych z działalnością turystyczną. 10. Zabezpieczenia finansowe organizatorów i pośredników turystycznych na rynku polskim. 11. Ubezpieczenia komunikacyjne w Polsce (System Zielonej Karty, obowiązkowe ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, itd.). 12. Porównanie wad i zalet karty EKUZ w odniesieniu do dobrowolnych ubezpieczeń turystycznych. 13. Zasady i cele działania Turystycznego Funduszu Gwarancyjnego jako II Filaru ochrony konsumenta na rynku turystycznym. 14. Dokumenty ubezpieczeniowe. 	39
5.	<p>GEOGRAFIA REGIONALNA ŚWIATA</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Tematyka i zakres przedmiotu; Literatura i źródła; 2. Zdobywanie wiedzy geograficznej/o świecie; 3. Kolonializm i jego skutki; 4. Europeizacja świata; 5. Zróżnicowanie środowiska geograficznego na Ziemi (ukszałtowanie terenu, strefy klimatyczno-roślinne, zasoby naturalne); 6. Problematyka deforestacji; Problematyka nierówności rozwoju gospodarczego: uwarunkowania i skutki; 7. Przestrzeń polityczna świata i główne problemy geopolityczne współczesnego świata; Zróżnicowanie religijne świata; 8. Zróżnicowanie krajobrazów, kultur i zjawisk na wybranych przykładach, ich charakterystyczne cechy; 9. Ekologia polityczna; 	52/36

	<p>10. Podziały regionalne; 11. Zróżnicowanie ludnościowe i kulturowe świata;</p>	
6.	<p>PLANOWANIE I ORGANIZACJA IMPREZ TURYSTYCZNYCH</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie imprezy turystycznej. Klasyfikacja imprez turystycznych. Impreza turystyczna jako produkt turystyczny. 2. Prawne aspekty organizacji imprez turystycznych i bezpieczeństwa ich uczestników. 3. Cykl życia projektu jako ogólna struktura organizacji imprezy turystycznej. 4. Zadania i obowiązki członków zespołu organizacyjnego. Specyfika zarządzania zespołem w projektach. 5. Planowanie i Programowanie imprez turystycznych. Zasady przygotowania imprez turystycznych. 6. Zasady kalkulowania kosztów imprez turystycznych. Zarządzanie budżetem imprezy turystycznej. Zasady zamawiania świadczeń. 7. Zagrożenia towarzyszące organizacji imprez turystycznych. Zarządzanie ryzykiem na etapie planowania imprezy turystycznej. 8. Organizacja promocji i sprzedaży imprez turystycznych. 9. Realizacja imprezy turystycznej. Organizacja pracy przewodnika/pilota/rezydenta w procesie obsługi uczestników eventów turystycznych. 10. Technologie komunikacyjne i informacyjne w procesie organizacji imprez turystycznych. 11. Rozliczenie imprezy turystycznej oraz ocena jakości realizacji imprezy turystycznej. 	39
7.	<p>WARSZTAT PRACY PILOTA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy zawodu pilota wycieczek 2. Prawne aspekty pracy pilota wycieczek 3. Psychologiczny profil pilota wycieczek 4. Teczka pilota wycieczek 5. Techniki pracy nad emisją głosu 6. Źródła informacji dla pilota wycieczek 7. Techniki prezentowania informacji, ustawienie grupy 8. Współczesne aspekty pracy pilota – storytelling, guideing 9. Współpraca z kierowcą autobusu 10. Rozwiązywanie trudnych sytuacji 	26/13
8.	<p>TURYSTYKA SZKOLNA I MŁODZIEŻOWA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Turystyka szkolna i młodzieżowa – definicje, klasyfikacja 2. Cele, cechy i funkcje turystyki młodzieżowej 3. Prawne aspekty organizacji turystyki młodzieżowej w Polsce 4. Prawne aspekty organizacji turystyki szkolnej w Polsce 5. Działalność krajoznawczo-turystyczna szkół w Polsce na różnych etapach edukacji 6. Wycieczka jako element procesu dydaktycznego 7. Rynek turystyki młodzieżowej w Polsce 8. Dokumentacja wypoczynku podczas obozów młodzieżowych i wycieczek szkolnych 9. Udział PTTK i PTSM w turystyce szkolnej i młodzieżowej 10. Podstawy pracy z dziećmi i młodzieżą 11. Formy spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży podczas wyjazdów turystycznych 	26/13
9.	<p>ORGANIZACJA WYCIECZKI TURYSTYCZNEJ W PRAKTYCE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe zasady organizacji wycieczek 2. Prawne aspekty organizowania wycieczek krajowych i zagranicznych 3. Zadania pilota wycieczek w trakcie realizacji wycieczki turystycznej 4. Teczka pilota wycieczek – co powinna zawierać? 5. Główne kierunki organizacji wycieczek w Polsce i na świecie 6. Rodzaje umów zawieranych w turystyce 7. Tworzenie kosztorysu wycieczki turystycznej 8. Metodyka prowadzenia grupy turystycznej 9. Motywy i bariery uczestniczenia w zorganizowanych wycieczkach turystycznych 10. Tworzenie regulaminu wycieczki turystycznej 11. Reagowanie pilota w sytuacjach trudnych i awaryjnych 	91

Forma i warunki zaliczenia grupy zajęć, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danej grupy zajęć

Warunkiem zaliczenia modułu jest zaliczenie i zdanie egzaminów z przedmiotów wchodzących w zakres modułu. Warunkiem zaliczenia poszczególnych zajęć modułowych jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości >50%). W przypadku przedmiotów kończących się egzaminem warunkiem do jego dopuszczenia jest wcześniejsze zaliczenie przedmiotu modułowego. Egzaminy odbywają się w trakcie sesji egzaminacyjnej (zgodnie z organizacją roku) i mają formę pisemną.

Nakład pracy studenta - bilans punktów ECTS	Stacjonarne	Niestacjonarne
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:		
Udział w wykładach	143 godziny	
Udział w ćwiczeniach	221 godziny	
Konsultacje	23 godziny	
....		
Samodzielna praca studenta:		
Przygotowanie prezentacji	135 godzin	
Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	108 godzin	
Czytanie literatury	106 godzin	
Łączny nakład pracy studenta wynosi: 736 godzin co odpowiada 28 punktom ECTS		

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danej grupy zajęć**Literatura podstawowa:****PSYCHOLOGICZNE I SOCJOLOGICZNE ASPEKTY PILOTAŻU Dorota Pawlik i Adam Łojan**

- Ryszard Winiarski, Janusz Zdebski "Psychologia turystyki": Warszawa 2008
Zygmunt Kruczek "Kompedium pilota wycieczek" ,Kraków 2012
Jacek Gracz i Tadeusz Sankowski "Psychologia w turystyce i rekreacji", Poznań 2004
M. Wajdzik, Z. Kruczek; *Metodyka i technika pracy pilota – rezydenta*. Proksenia , Kraków 2006
Red. Z. Kruczek, *Pilotaż i przewodnictwo – nowe wyzwania*, Proksenia, Kraków 2005.
Mikułowski Pomorski J. *Komunikacja międzykulturowa. Wprowadzenie*. Kraków 2003.
Podemski K., *Socjologia podróży*.Poznań 2004
Suprewicz J., *Socjologia turystyki*, Lublin 2005.
Tanaś S., *Tanatoturystyka : od przestrzeni śmierci do przestrzeni turystycznej*, Wydaw. Uniw. Łódzkiego, Łódź 2013.
M.Kazimierzczak red. *Współczesne podróże kulturowe*, AWF Poznań, 2010
Kaganek K., *Turystyka osób niepełnosprawnych w aspekcie wybranych uwarunkowań*, EAS, Kraków 2009.

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA W TURYSTYCE

Bernaś B. Pujer K. *Bezpieczeństwo i zagrożenia w turystyce*, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu, 2015.

Sacha S. (red.) *Bezpieczeństwo w turystyce- wybrane zagadnienia*, Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 2009.

Priest S. Gass M. A. *Safety and Risk Management [w:] Effective Leadership in Adventure Programming*, Human Kinetics, Champaign 2005.

DZIEDZICTWO KULTUROWE

Ashworth G., *Planowanie dziedzictwa*. Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2015.

Lewandowska I., *Dziedzictwo kulturowe – problemy terminologiczne, zakres pojęciowy, podejście badawcze*. [w:] I.

Grzesiak, A. Naruszewicz-Duchlińska, A. Staniszewski (red. red.), *Róbcie teatr... Księga jubileuszowa ofiarowana prof. Bohdanowi Gałuszkowi*, Olsztyn 2007.

Gawęł Ł., *Szlaki dziedzictwa kulturowego: teoria i praktyka zarządzania*. Wyd. Uniw. Jagiellońskiego, Kraków 2011.

Puchnarewicz E. (red.), *Dziedzictwo kulturowe regionów świata i jego znaczenie w turystyce*. Wyższa Szkoła Turystyki i Języków Obcych w Warszawie, Warszawa 2011.

UBEZPIECZENIA I PRAWO W TURYSTYCE

- Monkiewicz J. (red.), Podstawy ubezpieczeń, tom I – mechanizmy i funkcje, Warszawa 2002.
Monkiewicz J. (red.) Podstawy ubezpieczeń, tom II –produkty, Warszawa 2001.
Sobczyk M., Ubezpieczenia w turystyce i rekreacji, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2013.
Handschke J., Monkiewicz J. (red.), Ubezpieczenia, Podręcznik akademicki, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2010.
Sułkowska W. (red.), Współczesne ubezpieczenia gospodarcze, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2013.
Ronka – Chmielowiec W.(red.), Ubezpieczenia, Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2016.
Kurek W. (red.), Turystyka, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.
Nestorowicz M.(red.), Odpowiedzialność biur podróży a ochrona klientów w prawie polskim i Unii Europejskiej, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu, Toruń 2013.
Akty normatywne: isap.sejm.gov.pl

GEOGRAFIA REGIONALNA ŚWIATA

- Makowski J., Geografia regionalna świata. PWN, Warszawa 2006.
Makowski J., Geografia fizyczna świata. PWN, Warszawa 2004.
Atlas geograficzny świata.

ORGANIZACJA WYCIECZKI TURYSTYCZNEJ w PRAKTYCE

- Peć M., Michniewicz I., Turystyka Tom V. Organizacja imprez i usług turystycznych. Podręcznik część 3, WSiP, Wydawnictwo GEOSYSTEM, 2015
Kruczek Z., Kompendium pilota wycieczek, Proksenia, 2009
Kruczek Z., Wajdzik M., Metodyka i technika pracy pilota – rezydenta, Proksenia, 2013

PLANOWANIE I ORGANIZACJA IMPREZ TURYSTYCZNYCH

- Z.Kruczek (red.), Obsługa ruchu turystycznego, Proksenia , Kraków 2012.
B.Mayer , Obsługa ruchu turystycznego, PWN, Warszawa 2010.
Michniewicz I, Peć M., Turystyka Tom V. Organizacja imprez i usług turystycznych. Podręcznik część 1, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o., Warszawa 2021.
Banasik W., Borne-Januła H., Planowanie i kalkulacja kosztów imprez turystycznych. Podręcznik do nauki zawodu technik obsługi turystycznej, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o., Warszawa 201
Napiórkowska-Gzula M.,Steblik B., Przygotowanie imprez i usług turystycznych. Kwalifikacja HGT.07. Podręcznik do nauki zawodu technik organizacji turystyki. Część 2, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o., Warszawa 2021.
Swastek A.,Sydanko-Raszewska D., Przygotowanie imprez turystycznych, cz. 2, FORMAT-AB Warszawa 2021.
Wysocki R. K., McGary R., Efektywne zarządzanie projektami, Wydawnictwo Helion. Gliwice 2005.
Kaczmarek J., Stasiak A., Włodarczyk B., Produkt turystyczny, pomysł, organizacja, zarządzanie, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2010.

WARSZTAT PRACY PILOTA

- Kruczek Z., Kompendium pilota wycieczek, Proksenia, 2009
Ryszkowski W., Kozłowska D., 101 Kompetencji Pilota Wycieczek, Difin, 2011
Szafranowicz-Małożięć R., Podręcznik Pilota Wycieczek, Kadry Turystyki, 2020

TURYSTYKA SZKOLNA I MŁODZIEŻOWA

- Wojtycza J., Organizacja Turystyki Młodzieży Szkolnej, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków, 2000
Janowski I., Krajoznawstwo i turystyka szkolna, Wydawnictwo UJK, 2003
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wycieczek dzieci i młodzieży z póź. zmianami
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki z póź. Zmianami

Literatura uzupełniająca:

PSYCHOLOGICZNE I SOCJOLOGICZNE ASPEKTY PILOTAŻU Dorota Pawlik i Adam Łojan

- Paweł Smółka "Kompetencje społeczne. Metody pomiaru i doskonalenia umiejętności interpersonalnych". Kraków 2008
Zimbardo, P. G., (2012). Psychologia i życie. Wydawnictwo Naukowe PWN.

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA W TURYSTYCE

Łobożewicz T. Bezpieczeństwo i higiena w turystyce. Poradnik organizatora imprez turystycznych, ZWP PTTK, Warszawa 1982.

Mrozowicz K. Zarządzanie bezpieczeństwem w systemie ratownictwa górskiego, Zeszyty Naukowe Małopolskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Tarnowie, (1/10), 2007, s. 67-90.

Ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych.

DZIEDZICTWO KULTUROWE

Turnbridge J., Zmiana warty. Dziedzictwo na przełomie XX i XXI wieku. Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2018.

Kowalska S., Cultural Heritage in Poland. Wyd. UAM, Poznań – Kalisz 2012

Jędrzyak T., Turystyka kulturowa. PWE, Warszawa 2008.

Poria Y., Butler R., Airey D., The core of heritage tourism. Annals of Tourism Research vol. 30, No. 1, 2003, s. 238-254.

UBEZPIECZENIA I PRAWO TURYSTYCZNE

Hadyniak B., Monkiewicz J. (red.) Ubezpieczenia w zarządzaniu ryzykiem przedsiębiorstwa, tom1, Podstawy, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2010.

Gąsiorkiewicz L., Monkiewicz J., Ubezpieczenia w zarządzaniu ryzykiem przedsiębiorstwa, tom2, Zastosowania, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2010.

Tarczyński W., Mojsiewicz M., Zarządzanie ryzykiem, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2001.

GEOGRAFIA REGIONALNA ŚWIATA

Kosmala G., Vierek A., 2014. Podstawy geografii. Wybrane problemy. Wyd. AWF w Katowicach, Katowice.

Otok S., Geografia polityczna. PWN, Warszawa 2007.

Encyklopedia geograficzna świata (tomy I-VII, IX, Suplement 2001). Wyd. OPRES, Kraków 1995-2001.

Długosz Z., Historia odkryć geograficznych i poznania Ziemi. PWN, Warszawa 2001.

ORGANIZACJA WYCIEZKI TURYSTYCZNEJ

Kozłowska D., Ryszowski W., 101 kompetencji pilota wycieczek, Wydawnictwo Difin, 2011

Kłosowska A., Wakacje za pół ceny, National Geographic, 2010

PLANOWANIE I ORGANIZACJA IMPREZ TURYSTYCZNYCH

Kłosowska A., Wakacje za pół ceny, National Geographic, 2010.

Parszowski S., Kruczyński A., Imprezy Masowe, Organizacja, Bezpieczeństwo, Dobre Praktyki, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2015.

Grucza B., Ogonek K., Trocki M., Zarządzanie projektami, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2003.

Marketing w turystyce i rekreacji, [red. nauk. Aleksander Panasiuk], Wydaw. Nauk. PWN, Warszawa 2013.

Berbeka J., Borodako K. (red.), Technologie informacyjne i komunikacyjne na rynku turystycznym, C.H. Beck, Warszawa 2017.

Michniewicz G., Turystyka i sport : aspekty organizacyjno-prawne.; Polskie Wydaw. Prawnicze "Iuris", Poznań 2012.

WARSZTAT PRACY PILOTA

Nowak R., Metodyka i technika pracy pilota imprez narciarskich, PROKSENIA, 2010

Gołembski G., Vademecum Pilota Grup Turystycznych, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, 2007

TURYSTYKA SZKOLNA I MŁODZIEŻOWA

Instytut Turystyki, Turystyka Szkolna, Wydawnictwo „Sport i turystyka”, Warszawa, 1974

Kozdroń A., Scenariusze zajęć i zabaw dla wychowawców, pedagogów, animatorów kultury i rodziców, Difin, 2014

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje praktyki

Nie dotyczy

Forma oceny efektów uczenia się

Efekty uczenia się	Forma oceny		
	Test sprawdzający	Prezentacja/praca grupowa	Obserwacja/dyskusja dydaktyczna
W1	X	X	X
W2	X	X	X
W3	X	X	
W4	X	X	
W5	X	X	
W6	X	X	
W7	X	X	X
W8	X	X	X
W9	X	X	X
W10	X	X	
W11	X	X	
W12	X	X	X
W13	X	X	X
W14	X	X	
W15	X	X	
U1		X	X
U2		X	X
U3		X	X
U4		X	X
U5		X	X
U6		X	X
U7		X	X
U8		X	X
U9		X	X
U10		X	X
U11		X	X
K1	X	X	X
K2	X		
K3		X	X

K4			X
K5		X	X
K6		X	X
K7		X	X
K8		X	X
K9		X	X
K10			X

